

Ibi : *Non tamen sufficit accipere.*

54

Si Beneficiarius caperet possessionem unius prædii aut agri, etiam animo possidendi cætera Beneficii bona, id non consequetur, sed opus erit, quod unamquamque rem sigillatim apprehendat. Gonzal. ubi proximè, cum aliis : quod similiter contingit in hærede, & aliis, qui titulo universali ad possidendum adveniunt ; nam una re hæreditaria apprehensa, non acquirit reliquarum possessionem. Menoch. de adipiscend. remed. 4. num. 799. & de retinend. remed. 2. num. 282. Anton. Gom. in l. 45. Tauri, num. 39. versic. Tertio intelligo, videndus ex num. 37. ubi fuse differit, quando apprehensione unius rei aliarum possessio acquiratur. Ex quo observandum, quod apprehensa aliqua re ex hæreditariis, quaeritur quasi possessio juris universalis hæredi non rerum singularum, l. Restituta, ff. ad Trebellian. Similiter in Beneficiario contingit, cui competent remedia retinendæ, ac recuperandæ, si spoliatur Beneficio ; non tamen si bona, quæ non apprehendit, usurpentur ab alio, atque ita accipienda videntur quæ Antonius Gomezius tradit interpretatus dictam legem Restituta, ubi proximè. Nec mirum est, ut qui universitatem possidet, res sub illa contentas non possidere intelligatur, l. Qui universas 30. de acquirend. possess. l. Eum qui 23. de usucap. cum consonantibus adductis per Glossam in d. l. Qui universas, verb. Non videtur.

SUMMARIUM.

- 1 Evictionis definitio, & quid sit evincere.
- 2 Evicta re, ad qua venditor emptori teneatur.
- 3 Ampliatur ad alios contractus, & negotia ex quibus datur evictio, & de illis remissivè.
- 4 Quibus casibus quavis res sit evicta, nulla emptori in venditorem competit actio, remissivè.
- 5 Qui sciens rem alienam emit, sequuta evictione nec pretium repetere à venditore poterit : quod limitatur, cum expressim convenit, ut de evictione venditur teneatur.
- 6 Utrum si pretium vertatur in utilitatem venditoris, vel domini evincens, emptor qui sciens rem alienam emit, pretium recuperet post evictionem.
- 7 Pretium emptor non repetit, quia scienter rem alienam emit, cui acquiratur.
- 8 Objicitur, ac explanatur lex finalis, §. fin. Cod. commun. de legat. traditurque differentia ratio inter ementem scienter rem alienam, ac fideicommissio subjectam.
- 9 Qui in re subjecta restitutioni, quam sciens emit, melioramenta fecit, quas expensas ab evincente repetere valeat.
- 10 Evictionis actio denegatur emptori, si ita expressim convenit, ne scilicet venditor, re evicta, teneatur : & an liceat emptori pretium recuperare ? & n. 11. 12. 13. & 14.
- 15 Emptor qui in iudicio superavit evincere intendentem rem quam emit, expensas litis à venditore repetet, si actor victus justam habuit causam litigandi.
- 16 Emptor qui non denunciavit litem motam venditori nec pretium repetet superatus.

- 17 Ampliatur, etsi probetur venditorem litem non ignorasse.
- 18 Emptore convento, an sufficiat denunciare litem venditori absque monitione, ut causa defendenda ut auctor accedat ?
- 19 Utrum necesse sit venditori libellus actoris ut ostendatur ?
- 20 Limitatur conclusio tradita in minore emente, qui etsi non denunciavit litem, agit de evictione, si aliunde venditor iudicii notitiam habuit.
- 21 Eodem privilegio gaudet Ecclesia.
- 22 Quid in Fisco. In omnibus limitatur, si venditor existat pariter privilegiatus, ibid.
- 23 Ecclesia, & Fiscus an utantur jure minoris, ut debitores suos sine interpellatione in mora constituent ?
- 24 De interpretatione capituli Potuit, de locat. qui egerint, remissivè.
- 25 Utrum ubi dies, ac pena adjicitur obligationi morte purgatio locum habere possit, remissivè.
- 26 Qui juramento promisit emptorem defendere in iudicio super re vendita, ad id tenetur undecunque litem motam cognoverit, nec erit opus denunciatione.
- 27 Aliud juris erit, si solim jurejurando contractum venditor confirmet.
- 28 Si ommissa denunciatione, emptor probaverit emptori jus in re evicta nullum fuisse, de evictione agere non prohibetur.
- 29 Quoties venditor se obligat ad evictionem, quomodocumque illa contigerit, absque denunciatione conveniri potest, si alias controversia notitiam comparavit.
- 30 Quando re evicta per laudum arbitrarium, emptori de evictione agere liceat, & n. 31.
- 32 Ubi venditor causam super re vendita agitari prorsus ignorat, conveniri non poterit de evictione, etiamsi se astrinxerit ad illam qualitercumque contingentem.
- 33 Quando denuntiatio sit faciendâ, ut emptor de evictione agere valeat, & num. 34.
- 35 Quid jure nostro regio constitutum.
- 36 Emptori ob contumaciam damnato nulla evictionis competit actio.
- 37 Emptor ut agere valeat de evictione à sententia tenetur appellare, nisi venditor præsens existat.
- 38 Utrum semper emptor ad appellandum teneatur, & num. 39.
- 40 Ubi emptor, ac venditor adsunt cum sententia profertur, ille ad appellandum non astringitur, nisi pro suo interesse, quando inique iudex pronunciaverit.
- 41 Emptor cogitur prosequi quam interposuit appellationem, ut agens de evictione audiatur.
- 42 Emptor damnatus propter iniquitatem, aut ignorantiam iudicis, nullam in venditorem habet actionem.
- 43 Fisco, aut Republica vendente, qui Magistratus constituunt, emptori actio evictionis competit, si iudex dolo, vel imperitia iniquam tulerit sententiam.
- 44 Venditor de evictione tenetur quoties ex actis iusta apparet sententia, sive instrumenta defensionis subtrahat, sive non.
- 45 Si iudex in odium venditoris injustè pronunciet, an emptori evictionis competat actio.
- 46 Ampliatur conclusio tradita num. 42. ut procedat, quanquam emptor omni studio, ac conatu litem egerit.
- 47 De evictione qui fuse edisserunt, recensentur.

CA.

CAPUT XVII.

- 1 Evictio est rei emptæ, vel alia causâ justâ quaesitæ per iudicis sententiam, alio revocante, amissio. Quam definitionem ex Azone post alios probat Guzm. de evictionib. quest. 1. num. 4. Hermosilla in l. 32. gloss. 1. num. 11. tit. 5. part. 5. ubi & aliarum meminit. Evincere nihil est aliud, nisi iudicio vincere, & auferre, atque abducere, sive extorquere. Cujac. in lib. 9. Pauli ad Edictum, in l. Atqui natura 19. §. Cum me absente, ff. de negot. gest. Guzman. num. 13. ubi hujus tractatus præcludia tradidit.
- 2 Evicta re vendita, emptori competit actio, qua nedum pretium, sed & damna, expensas, omneque interesse à venditore, aut ejus hærede persequitur, l. 32. l. 36. tit. 5. part. 5. Gregor. Lop. in d. l. 32. gloss. 6. & 7. Molin. de justit. & jure, tract. 2. disputat. 380. numer. 1. Anton. Gom. variarum lib. 2. cap. 2. numer. 47. Cujac. in paratib. ad titulum Cod. de eviction. Guzman. sup. quest. 13. numer. 45. & 76. Petr. Gregor. Syntagmat. lib. 25. cap. 22. numer. 9. Larrea Granatensis decis. 74. ex numer. 14. Leotard. de usur. quest. 68. num. 20. Amat. variar. resol. 77. numer. 29. Marefcot. variar. lib. 2. cap. 79. ex num. 5.
- 3 Hæc similiter locum obtinent in permutatione, aliisque contractibus, ac negotiis, ex quibus evictio datur : eos recensent Guzman. q. 23. cum multis seqq. Hermos. in d. l. 32. gloss. 1. à num. 56. Anton. Gom. num. 33. Molin. num. 2. & 3. Cald. Pereyra de emptio. cap. 32. ex n. 2.

Ibi : *Frequentissimè tamen hæc regula*

- 4 Casus in quibus, re ablata, emptori nulla datur actio in venditorem, habes apud Molin. ex num. 17. Guzman. à quest. 39. ad §. 1. Hermos. in l. 36. gloss. 1. cum seqq. tit. 5. part. 5. Pereyra à n. 30. Anton. Gom. n. 39. & 40. Tufch. lit. E. conclus. 353. & exprimit dicta lex 36. Partitar.

Ad Num. I.

- 5 A regula præmissa excipitur cum quis emit rem, quam scit non fore vendentis, quæ si evincatur, nec pretium numeratum repeti poterit, l. 19. tit. 5. part. 5. ubi Gregor. Lop. gloss. 3. Molin. disput. 380. numer. 22. Fachin. controvers. lib. 2. cap. 40. in princip. Guttier. Practicar. lib. 3. quest. 8. num. 17. Guzm. quest. 46. num. 2. Ceval. commun. contra commun. quest. 798. num. 4. Pereyra num. 105. Petr. Gregor. Syntagm. lib. 25. cap. 22. num. 10. & plurimi, quos congerunt Guzman. num. 1. Hermosill. in dicta l. 19. Partit. gloss. 3. num. 1. Barbosa collectan. cap. fin. num. 3. de empr. & vendit. & sic docet D. Covar. infra, num. 2. vers. Ad eam questionem. Hanc resolutionem restringunt communiter Interpretes, ne procedat si convenerit, ut venditor de evictione teneatur, tuncque emptor repetet, re avocata, pretium ; non verò expensas, aut interesse, Molina, Guttier. Fachin. ubi proximè, Gregor. Lop. in d. l. 19. gloss. 4. Guzm. num. 23. Anton. Gom. d. cap. 2. num. 42. & alii apud Hermosill. in d. l. 19. gloss. 4. num. 1. qua lege regia probatur expressim hæc limitatio.

D. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.

Aliam subjicit Anton. Gom. ubi nuper, cum 6 scilicet pretium in utilitatem venditoris versum confiterit : verum à mente omnium Scribentium dissentit, quem impugnat Cald. Pereyra de empr. & vendit. cap. 31. numer. 110. Unde quibusdam est visum, eò loci apud Antonium Gomezium fuisse per errorem venditoris, pro domini, scriptum. Hermosill. in d. l. 19. gloss. 3. numer. 5. Ayllon in addit. ad Gomez. in d. cap. 2. numer. 43. in fin. & sic sentit Azeved. in lege 6. numer. 17. tit. 2. lib. 1. Recopilat. Etenim si pretium in utilitatem evincens impensum probaretur, emptor pretium recuperabit, ut præter Azevedum adnotant Cald. Pereyra ubi proximè, Guttier. sup. numer. 20. Hermos. d. num. 5. ac probatur ex l. Emptor 65. de rei vendicat.

Hoc autem pretium cum emptor amittit, venditor lucratur, si ignoret rem, quam distrahit, alienam fore. Molin. sup. num. 22. Gregor. Lop. in dicta l. 19. gloss. 3. Sed si cognoverit suam non esse, fisco pecuniam inique quaesitam extorquebit, ut probat Hermosill. in dicta l. 19. gloss. 3. ex num. 12. In Lusitania ex lege redimendis captivis adjudicatur. Molin. ubi proximè, Pereyra d. cap. 31. num. 11. Ut autem evictionis, auxilium denegetur, scientia rei alienæ probari debet, cum ignorantia præsumatur. Castill. controversiarum lib. 4. capite 42. numer. 94.

Ibi : *Cui adstipulatur primò textus.*

Objicitur communi sententiæ supra præmissæ, 8 num. 5. perdifficilis decisio legis finalis, §. fin. C. commun. de legat. qua cavetur, ut qui scienter emit rem legatam, aut fideicommissio subjectam, si hæc sit evicta, pretium à venditore valeat repetere. Cui communiter respondetur, id specialiter constitutum in emptione rei obnoxie restitutioni, & aliud esse in re prorsus aliena. Sed specialitatis rationem reddit nemo, ut advertit Guzman. d. quest. 46. num. 4. versic. Ut autem eam tueare. Nihilominus aliquod discrimen inter eos casus constitui potest, qui enim rem emit alienam, apertè mala fide operatur, cum venditor non sit dominus, nec alienandi facultatem habeat ; ac emptor dolum committit, dum invito domino retinet alienum, & delinquit, ut cum Rebuffo tenet Hermosilla ubi proximè, num. 16. versic. Nec obstat ; ideo amissionem pretii justè coercetur. At qui sciens emit rem restituendam alii ex legato aut fideicommissio, ab hærede seu gravato causam habet, qui interim domini censetur, donec petatur, vel acceptetur : neque emptor retinet alienum invito domino, nec injustè possidet, quandiu legatarius, seu fideicommissarius non petit, sicut justè possideret hæres, aut gravatus. Cumque ille in mala fide nequaquam per emptionem constituitur, dignus poena non est, imò credendum, sic inter contrahentes convenisse, ut adveniente restitutionis casu, rem emptor traderet poscenti, ac venditor pretium redderet ; actus enim in dubio licitè fieri præsumitur, l. Merito §. 1. pro socio.

Ibi : *Ea verò constitutio.*

Qui in re, quam emit, obnoxia restitutioni 9 melioramenta fecit, quanquam expensas à venditore